

Regulamento do Traballo Fin de Grao en Dereito

(Modificado pola Comisión de Docencia do día 3 de maio do 2013)

Exposición de motivos

O Real decreto 1393/2007¹ establece no artigo 12.3, situado no capítulo 3, que se dedica ás ensinanzas oficiais de grao, que «estas ensinanzas concluirán coa elaboración e defensa dun traballo de fin de grao».

No artigo 12.7 engádesse que «o traballo de fin de grao terá entre 6 e 30 créditos, deberá realizarse na fase final do plan de estudos e estar orientado á avaliación de competencias asociadas ao título», sen se recoller ningunha outra disposición sobre o proceso de elaboración e avaliación que, en consecuencia e no exercicio da súa autonomía, deberá ser regulado por cada universidade.

Para estes efectos, as Directrices para a elaboración de propostas de títulos de grao na UDC² especifican o seguinte sobre a fase final dos estudos na alínea 9 do artigo 3.2, que trata a organización das ensinanzas de grao:

«Traballo de fin de grao: os plans de estudos de grao deberán incluír entre 6 e 30 créditos destinados a realizar un traballo de fin de grao na fase final do plan de estudos, unha vez superados, cando menos, un total de 180 créditos, incluídos todos os da primeira metade. En cada plan de estudos, coa supervisión académica do centro correspondente, establecerase a forma de realización, a titorización e os procedementos de avaliación do dito traballo, que deberá orientarse á avaliación das competencias asociadas ao título.»

A memoria verificada do grao en Dereito pola Universidade da Coruña sinala no seu apartado 5.1. relativo á planificación das ensinanzas: *“En el trabajo el alumno deberá elaborar un informe o resolver un caso práctico de forma individualizada, procediendo a su defensa ante un tribunal, en el que se valorará su nivel de expresión oral y escrita, así como su contenido. El alumno seleccionará el tema del trabajo, que será interdisciplinar, entre la oferta realizada cada año por el Centro”.*

O Estatuto do estudante universitario³ establece no artigo 27: *«Os proxectos de fin de carreira, traballos de fin de grao e mestrado, así como as teses de doutoramento, rexeranse pola súa normativa específica».* Así mesmo, nas epígrafes g) e h) do artigo 8 sinálanse os dereitos específicos dos estudantes de grao en relación co traballo de fin de grao; e no artigo 30 o dereito á revisión das cualificacións.

Neste contexto, e coa finalidade de unificar os criterios e procedementos para garantir unha actuación homoxénea á hora de planificar e avaliar os traballos de fin de grao (*en diante TFG*) deste centro, resulta conveniente establecer as seguintes normas de carácter xeral. Isto, sen prexuízo das posibles particularidades de cada título do centro, que necesariamente deberán ser atendidas e convenientemente reguladas e publicadas como anexos a este regulamento.

1. Obxecto e ámbito de aplicación

1.1. Este regulamento contén as directrices relativas á definición, realización, defensa,

¹ Real decreto 1393/2007, de 29 de outubro, polo que se establece a ordenación das ensinanzas universitarias oficiais (BOE n.º 260, de 30 de outubro de 2007). Modificado polo Real decreto 861/2010, de 2 de xullo (BOE n.º 161, de 3 de xullo de 2010).

² Directrices para a elaboración de títulos de grao na UDC, aprobadas polo Consello de Goberno na súa sesión de 3 de abril de 2008.

³ Real Decreto 1791/2010, de 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do estudante universitario (BOE n.º 318, de 31 de decembro de 2010).

cualificación e tramitación administrativa do TFG marcado no plan de estudos do Grao en Dereito, que se imparte neste centro, de acordo coas *Directrices para a elaboración de regulamentos relativos ao traballo de fin de grao nos graos da UDC*, aprobadas polo Consello de Goberno de 22 de xullo de 2011. Será publicado na *web* do centro.

1.2. O contido deste regulamento complétase co resto de regulamentacións e procedementos da UDC que se atoparen en vigor e que se referiren, entre outros aspectos, ao sistema de avaliación, ao recoñecemento e á transferencia de créditos, así como á mobilidade de estudantes.

1.3. A proposta do Decanato, a Comisión de Docencia do centro xestionará todo o proceso relativo aos TFG e asegurará a aplicación deste regulamento.

1.4. No caso do Programa de simultaneidade de estudos entre o Grao en Dereito e o Grao en Administración e Dirección de Empresas (ADE), o TFG réxese polos acordos da normativa específica que o regula e de forma subsidiaria, no que proceder, por este regulamento.

2. Natureza e características do TFG

2.1. O TFG supón a realización, por parte de cada estudante e de forma individual, dun caso práctico ou un informe xurídico concreto baixo a supervisión dun ou máis directores.

Neste traballo deben integrarse e desenvolverse os contidos formativos recibidos, así como as capacidades, competencias e habilidades adquiridas durante o período de docencia do Grao.

2.2. O TFG deberá estar orientado a se aplicaren as competencias xerais asociadas ao título de graduado en Dereito. En concreto, a capacitar para a busca, xestión, organización e interpretación de datos relevantes co obxecto de emitir xuízos que inclúan unha reflexión xurídica sobre temas relevantes da titulación de índole social, científica, tecnolóxica ou ética, e facilitar o desenvolvemento dun pensamento e xuízo crítico, lóxico e creativo.

2.3. A UDC establece que o TFG pode ser realizado na fase final do plan de estudos da titulación, unha vez se tiver constancia fidedigna de que o/a estudante superou cando menos un total de 180 ECTS, incluídos todos os da primeira metade do plan de estudos, sen prexuízo do establecido na correspondente memoria do título verificado. En todo caso, para a súa defensa e cualificación é necesario que o/a estudante teña superado o resto de créditos que dan acceso ó título de Grao.

Neste centro as condicións académicas para que o TFG poida ser defendido e avaliado figuran no Anexo I deste regulamento.

2.4. O TFG non ten a natureza dun traballo investigador. Con todo, a titularidade dos dereitos de propiedade intelectual, se for o caso, corresponderá a quen o realizar segundo queda recollido no apartado h) do artigo 8 do RD 1791/2010 do 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do estudante universitario salvo que se establecer doutra maneira no documento de asignación do TFG que cada estudante debe asinar, nos termos e coas condicións previstas na lexislación vixente.

2.5. O tema de que for obxecto o TFG, tanto no seu nivel, como na súa extensión, e os seus obxectivos, deberá posibilitar que o/a estudante o realice no número de horas equivalentes aos créditos ETCS asignados a este traballo no plan de estudos, e coa duración que alí se establece. No caso do TFG en Dereito o número de créditos ECTS é de 6.

O centro velará mediante os mecanismos de coordinación existentes no grao e a comisión sinalada no artigo 1.3 por que isto se cumpra e, en consecuencia, poidan alcanzarse as taxas de eficiencia, éxito e graduación a que fai referencia a memoria do grao.

3. Dirección académica do TFG

3.1. O TFG será dirixido e titorizado por un membro do profesorado dos Departamentos con docencia no plan de estudos do título de Grao en Dereito. Os Departamentos proporán á Comisión de Docencia o nome dos Profesores/as que realicen as labores de dirección e titoría en cada curso académico.

Tal profesor/a será responsable de:

- a) expoñerlle ao estudante cuxa titoría exerza as características do TFG, e orientalo no seu desenvolvemento;
- b) realizar un seguimento da elaboración do TFG e velar polo cumprimento dos obxectivos fixados;
- c) autorizar a presentación e defensa do TFG.

3.2. O TFG poderá ser dirixido por máis dun/dunha profesor/a sempre que a liña do traballo o xustifique e os/as profesores/as pertenczan a diferentes áreas de coñecemento. O profesorado deberá pertencer á UDC, permitíndose a codirección con persoal alleo a esta Universidade.

4. Oferta de temas dos TFG e asignación de directores / titores

4.1. Os temas ou as liñas do TFG e os/as Profesores/as directores/as – titores/as correspondentes proporanse de xeito razoado polos Departamentos da Facultade de Dereito. Tal proposta será remitida á dirección do centro e aprobada e publicada pola Comisión de Docencia. Os/as estudantes poderán propoñer a Comisión de Docencia temas ou liñas do TFG para que sexan incorporados na súa oferta.

4.2. Así mesmo os Departamentos da Facultade de Dereito proporán un/unha Profesor/a titular e o/a seu/súa suplente para formar parte do Tribunal que proporá os temas do TFG e avaliará, en cada convocatoria, o TFG. A Comisión de Docencia da Facultade de Dereito aprobará e fará pública a composición do Tribunal do TFG que actuará en cada convocatoria.

4.3. Unha vez finalizados os pasos anteriores, o/a estudante, no prazo e co modelo de impreso que o centro establecer, solicitará a asignación dun / dunha Profesor/a titor/a do TFG e elixirá, entre os propostos polo Tribunal de avaliación, aquel que realizará.

A Comisión de Docencia fará a asignación de Profesore/as titores/as aos estudantes que o solicitaren, seguindo a orde alfabética de asignación tanto en relación cos titores /as, como cos/as estudantes que o teñan solicitado. Así mesmo a Comisión de Docencia velará porque exista un reparto equilibrado de número de alumnos/as que opten por cada un dos temas elixidos, dándose preferencia, de ser o caso, en función do expediente académico.

4.4. A listaxe provisoria contendo a asignación de Profesores/as titores/as e dos temas do TFG de cada alumno/a farase pública tanto no taboleiro de anuncios da Secretaría do Centro, como na *web* deste. Coa publicación da listaxe provisoria establecerase un período de reclamacións. Resoltas estas, o Decanato publicará a listaxe definitiva. Calquera modificación posterior desta listaxe terá que efectuarse de común acordo entre o/a alumno/a e o/a profesor/a afectado/a, e en calquera caso requirirá a aprobación pola Comisión de Docencia, que, de ser o caso, o autorizará e publicará.

4.5. O TFG do Grao en Dereito está asignado no plan de estudos ao segundo cuadrimestre do cuarto curso. Os procedementos establecidos nas epígrafes 4.1, 4.2 e 4.3 deberán estar rematados antes do 15 de outubro, de cada ano, para a convocatoria da 1ª Oportunidade (1º

Cuatrimestre) e antes do 28 de febreiro, para as convocatorias de 1ª Oportunidade (2º Cuatrimestre) e 2ª Oportunidade (1º e 2º Cuatrimestre) de cada curso académico.

5. Tribunal de avaliación

5.1. O tribunal de avaliación do TFG estará constituído da forma que se establece neste artigo e será nomeado pola Comisión de Docencia, previa proposta dos Departamentos de Dereito con sede no centro. Cada un dos Departamentos proporá un/unha profesor/a titular e o seu respectivo suplente, no xeito que se indica no artigo 4.2 deste Regulamento.

5.2. O tribunal de avaliación, que será único en cada convocatoria, estará formado por tres profesores/as e os correspondentes suplentes. Todos eles deberán ser membros do profesorado que imparte o título de Grao en Dereito. Os/as profesores directores/as –titores/as dos TFG non poderá formar parte do tribunal onde estes se xulgar.

5.3. O tribunal de avaliación contará cun/cunha Profesor/a que o presida e outra que exerza como secretario/a. Salvo que a xunta de centro teña establecidos outros supostos, utilizaranse como criterios a categoría docente e a antigüidade para nomear o/a presidente/a e o/a secretaria/o, que exercerán como tales en todas as actuacións do tribunal.

5.4. Unha vez constituído os tribunal de avaliación, éste, de acordo co Centro, establecerá a orde de exposición dos estudantes no caso de seren varios, así como o día, a hora e o lugar de realización das defensas dos TFG.

Polo profesor que presida o tribunal de avaliación realizarase a adecuada comunicación destes datos a todo o estudantado e o profesorado afectados.

6. Presentación e defensa dos TFG

6.1. Na oportunidade pertinente o/a estudante presentará unha solicitude de defensa e avaliación do TFG, segundo o modelo de impreso que o centro establecer e no prazo que se fará público para estes efectos. Coa solicitude entregaranse na administración do centro a versión escrita do traballo realizado, por triplicado exemplar, a versión electrónica sempre que for posible, a autorización do/a director/a – titor/a para que o TFG poida ser defendido e cantos documentos estimar necesarios a comisión encargada.

Rematado o prazo de solicitudes, a Administración do Centro entregará a documentación que proceda ao secretario/a do tribunal de avaliación quen deberá facer chegar unha copia do traballo, a cada un dos membros deste.

As instrucións relativas á presentación dos TFG figuran como Anexo II deste regulamento.

6.2. O estudantado defenderá os seus TFG pública e presencialmente. No caso de que o/a estudante solicite de forma motivada e acreditada defender o TFG de forma non-presencial, cumprirá que o faga ante a Comisión de Plans de Estudo, delegada do Consello de Goberno, para que a autorice ou non. Isto sempre de se daren as condicións legais, técnicas, administrativas e económicas que o permitiren.

6.3. A realización, presentación e defensa dos TFG poderán efectuarse en calquera dos idiomas empregados na impartición do grao, de acordo co disposto na memoria de verificación do título.

6.4. Cada estudante disporá dun tempo máximo, do que será informado polo tribunal, para a defensa do TFG, en que deberá expoñer os obxectivos, a metodoloxía, o contido e as conclusións do seu traballo. Con posterioridade terá que atender as preguntas, as aclaracións, os comentarios e as suxestións que puideren formularlle os membros do tribunal de avaliación.

7. Avaliación e cualificación

7.1. Unha vez realizada a exposición do/a estudante, o tribunal deliberará sobre a cualificación que lle corresponde. Aplicaranse os criterios de avaliación da guía docente e o disposto na memoria de verificación do título. Os criterios faranse públicos antes das defensas dos TFG. Para a cualificación final establecerase a media aritmética das cualificacións asignadas ao TFG por cada un dos membros do tribunal.

7.2. A cualificación outorgarase en función da seguinte escala numérica establecida no Real Decreto 1125/2003⁴, de 0 a 10, con expresión dun decimal, a que terá que engadírselle a correspondente cualificación cualitativa:

- a) 0-4,9 suspenso
- b) 5,0-6,9 aprobado
- c) 7,0-8,9 notable
- d) 9,0-10 sobresaliente

7.3. Poderá acceder á mención de matrícula de honra o estudantado que obtiver unha cualificación igual ou superior a 9,0 puntos, segundo o criterio do tribunal avaliador.

7.4. No caso de o/a estudante obter a cualificación de suspenso, o tribunal faralle chegar un informe coas recomendacións oportunas para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación. Enviaráselle(s) unha copia deste informe á(s) persoa(s) que dirixiron e tutelaron o TFG.

7.5. A revisión e/ou reclamación das cualificacións finais dos TFG levaranse a cabo de conformidade co previsto na normativa da UDC.

8. Matrícula, calendario académico e actas

8.1. A matrícula dos TFG realizarase dentro do prazo xeral de matrícula establecido pola UDC, ou no período de ampliación da matrícula se o/a alumno/a reúne os requisitos para poder realizar esta modalidade de matrícula, mediante o aboamento dos prezos públicos que corresponderen de acordo co número de créditos asignados ao TFG.

8.2. O centro, atendendo a criterios de programación docente, establecerá a realización das defensas dos TFG dentro dos prazos marcados no calendario académico que aprobar o Consello de Goberno.

8.3. O peche e entrega das actas de avaliación dos TFG aterase ao previsto no calendario académico aprobado polo Consello de Goberno da UDC.

9. Consulta e publicación dos TFG

9.1. A comisión encargada dos TFG seleccionará os traballos que serán publicados no Repositorio Institucional da UDC (RUC). Para isto, a administración do centro enviará unha copia en formato electrónico ao Servizo de Biblioteca.

9.2. En caso de que o(s) autor(es) do TFG non autorice(n) o depósito e a publicación deste no RUC, por razóns de confidencialidade entre outras, deberá(n) solicitalo previamente ante a comisión dos TFG, que resolverá en cada caso.

Disposición derradeira

Este Regulamento entrará en vigor para os TFG que se presenten e defendan a partir da

⁴ Real decreto 1125/2003, de 5 de setembro, polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de cualificacións nas titulacións universitarias de carácter oficial e validez en todo o territorio nacional (BOE n.º 224, de 18 de setembro de 2003).

convocatoria da 1ª oportunidade (1º Cuatrimestre) do curso académico 2013/2014.

ANEXO I: Condicións académicas para que o TFG poida ser defendido.

1. Para matricularse, o estudante terá rematados 180 créditos do plano de estudos no grao en Dereito.
2. Nese número de créditos deberán atoparse todos os correspondentes ao primeiro e segundo curso do grao.
3. Para a súa defensa deberá ter superados todos os créditos do plano de estudos.

ANEXO II: Presentación dos TFG.

1. O TFG deberá presentarse, no prazo legal que se sinale en cada convocatoria, en formato papel, encadernado, numeradas as súas follas e figurando na súa primeira páxina o nome completo do/a estudante, do Profesor/a titor/a e o título do tema escollido, se for o caso, constando con claridade que se trata do TFG.
2. Polo que se refire aos criterios de redacción, farase en papel DIN A-4, letra Times New Roman, 12, en texto, e 10 en notas ao pé da páxina, con espazado interlineal sinxelo (1).
3. O TFG en formato dixital enviarase en PDF ao correo electrónico que oportunamente se indicará en cada convocatoria. Para o seu envío rexeranse polos mesmos prazos que para a presentación do TFG en formato papel. De existir desconformidade entre os dous formatos entregados entenderase como válido o presentado en soporte papel.